

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- V roce 2017 počet obyvatel Ústeckého kraje nadále klesal.
- Na území Ústeckého kraje žilo ke konci roku 2017 celkem 821 080 obyvatel. Meziroční pokles o 0,3 tis. osob byl ovlivněn zápornou bilancí přirozeného přírůstku obyvatel i záporným migračním saldem. Saldo vnitrostátní migrace bylo záporné, zatímco saldo zahraniční migrace bylo kladné.
- Porodnost v kraji nepatrně vzrostla, v porovnání s počátkem devadesátých let má však nadále spíše klesající tendenci, v loňském roce byla v mezikrajovém srovnání třetí nejnižší, a proti průměru ČR 10,08 ‰ byla nižší o 0,5 bodů promile.
- Podíl narozených mimo manželství nadále roste, v loňském roce došlo k meziročnímu zvýšení o 0,3 p. b. na 64,5 %. Podíl mimomanželsky narozených dětí byl v loňském roce nejvyšší mezi kraji.
- Přetrvává vysoká úmrtnost v kraji, jejíž hodnota v mezikrajovém srovnání představovala druhou nejvyšší hodnotu (spolu s krajem Moravskoslezským po kraji Karlovarském).
- Pokračoval trend odkládání mateřství do pozdějšího věku, pouze přibližně čtvrtina žen porodila v roce 2017 do věku 25 let.
- Přes pozvolný pokles hodnot potratovosti, nadále nejhorší hodnoty v mezikrajovém srovnání.
- Nejčastější příčiny úmrtí v kraji zůstaly beze změny, zůstávají jimi selhání oběhové soustavy a novotvary.
- Meziročně se sňatečnost v kraji nepatrně zvýšila a po pěti letech, kdy dosahovala nejnižší hodnotu ze všech krajů, byla druhá nejnižší (spolu s Olomouckým, Královéhradeckým a Středočeským krajem).
- V roce 2017 poklesl počet rozvodů, rozvodovost v kraji však byla i tak druhá nejvyšší po Středočeském kraji.

Sociální vývoj

- Ekonomický a demografický vývoj se odráží v sociálních charakteristikách kraje; na trhu práce se snížil počet nezaměstnaných, roste počet volných pracovních míst, míra ekonomické aktivity zaostává za průměrem ČR, poklesl počet příjemců sociálních dávek.
- V kategorii pracovní síly (dle VŠPS) vzrostl počet zaměstnaných při současném poklesu nezaměstnaných. Potencionální zdroj pracovní síly, tedy počet obyvatel starších 15 let, se neustále snižuje.
- Úroveň vzdělanosti pracovní síly roste, přesto zaostává za republikovým průměrem.
- Roste podíl zaměstnanosti v zemědělství, v posledním roce mírné oživení v průmyslu a stavebnictví, zároveň pokračuje pokles podílu zaměstnaných ve službách.
- Míra zaměstnanosti v kraji rostla, i tak je stále pod celorepublikovou úrovní a v rámci krajů zaujímala v loňském roce nejnižší hodnotu.
- Meziroční pokles míry ekonomické aktivity, u mužů druhá nejnižší hodnota od roku 2000.
- Obecná míra nezaměstnanosti v kraji meziročně poklesla, i tak byla její hodnota čtvrtá nejhorší mezi kraji.
- Počet evidovaných uchazečů o práci dle MPSV se meziročně snížil o více jak 29 % a byl nejnižší od roku 2010. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných je druhý nejvyšší v ČR.

- Pozitivním jevem je meziroční nárůst volných pracovních míst o více než 60 %, což se odrazilo v poklesu počtu uchazečů na 1 volné místo.
- Podíl nezaměstnaných osob meziročně poklesl, v loňském roce hodnota kraje, která byla dlouhodobě nejvyšší mezi kraji, obsadila pomyslnou druhou příčku.
- V Ústeckém kraji byl třetí nejvyšší podíl domácností s nejnižšími příjmy.
- Meziroční nárůst průměrné mzdy v kraji o 6,9 %. Růst průměrné reálné mzdy v kraji byl o 0,2 p. b. nižší než v ČR.
- Vysoké počty dětí v předškolních zařízeních z minulých let se již posunují do základních škol. Počet studentů na vysokých školách v kraji se v posledních letech snižuje.
- Počet lékařů ve státních i nestátních zařízeních se zvýšil, relativní ukazatel (lékaři na tisíc obyvatel) je druhý nejnižší mezi kraji.
- Růst procenta pracovní neschopnosti v kraji, v mezikrajovém srovnání je osmý nejvyšší. Průměrná doba trvání 1 onemocnění byla v kraji nejnižší od roku 2012.
- Podíl na celkových výdajích na státní sociální podporu byl pátý nejvyšší mezi kraji, na dávky péstounské péči druhý nejvyšší.
- Zastoupení příjemců předčasných důchodů se neustále zvyšuje, ve všech sledovaných letech převyšoval jejich podíl republikovou hodnotu.
- Trvale vysoká kriminalita, podíl objasněných trestných činů v kraji vyšší než v ČR.
- Třetí nejvyšší počet dopravních nehod, meziročně nejvyšší absolutní nárůst počtu usmrcených osob.

Ekonomický vývoj

- Nejdůležitější makroekonomické ukazatele za rok 2016 ukazují na zlepšení situace v ekonomice kraje.
- HDP v Ústeckém kraji zaznamenal v roce 2016, po dvou příznivých letech, meziroční pokles, ovlivněný poklesem HPH v odvětví průmyslu. Ve všech ostatních odvětvích HPH vzrostla.
- Nejvyšší hodnoty tvorby hrubého fixního kapitálu, a to jak absolutně, tak na 1 obyvatele Ústeckého kraje, bylo dosaženo v roce 2010. Ve všech letech byla hodnota regionálního THFK na obyvatele pod republikovým průměrem.
- Zemědělská produkce celkem i na hektar zemědělské půdy v kraji byla v roce 2014 nejvyšší za posledních 5 let. Nárůst zaznamenala rostlinná produkce, u živočišné výroby jsme zaznamenaly meziroční pokles. Hodnota krajské produkce na hektar půdy byla v letech 2012 a 2013 třetí nejnižší mezi kraji, v dalších letech se její pozici zlepšovala - v roce 2014 byla čtvrtá nejnižší, v roce 2015 šestá nejnižší a v roce 2016 sedmá nejvyšší.
- Tržby velkých průmyslových podniků v roce 2017 vzrostly ve všech krajích. Již čtvrtým rokem se v průmyslu zvýšil počet pracovníků, výše průměrné mzdy rostla po celé sledované období. Produktivita práce v kraji dosáhla rekordní úrovně v roce 2014, v dalších třech letech byla střídavě druhá a třetí nejvyšší mezi kraji.
- Podíl vyrobené elektřiny v Ústeckém kraji na veškeré vyrobené elektřině republiky byl nejvyšší mezi kraji, převažovaly parní elektrárny. Celková spotřeba elektřiny byla třetí nejvyšší v republice, z toho v domácnostech šestá nejvyšší a v přepočtu na 1 obyvatele pátá nejnižší.

- Více než 90 % odběratelů zemního plynu tvoří domácnosti, podíl v Ústeckém kraji byl v mezikrajovém srovnání druhý nejvyšší. Na celkové spotřebě zemního plynu se z více než ¾ podíleli velkoobdávatelé, domácnosti pak 13 %. Spotřeba na 1 odběratele v domácnostech kraje byla třetí nejnižší v mezikrajovém srovnání.
- Objem základní stavební výroby (ZSV) v podnicích se sídlem v Ústeckém kraji (s 50 a více zaměstnanci) v letech 2012 až 2017 rostl. Pokračoval pokles počtu pracovníků. Průměrná mzda se proti roku 2016 zvýšila, navýšení bylo sedmé nejvyšší mezi kraji. Produktivita práce ze ZSV v kraji byla v posledních třech letech nejvyšší mezi kraji.
- Počet nově zahájených bytů v roce 2017 celkově poklesl, mírně se zvýšil v rodinných domech. Naproti tomu počet dokončených bytů vzrostl, a to jak v rodinných, tak i v bytových domech. Relativní ukazatel - počet dokončených bytů na tisíc obyvatel kraje je dlouhodobě nejnižší v porovnání s ostatními kraji i s republikovým průměrem.
- Od roku 2012 se neustále zlepšuje situace v cestovní oblasti v Ústeckém kraji. Roste jak počet hostů, tak počet přenocování.

Životní prostředí

- Z hlediska životního prostředí patří Ústecký kraj k nejvíce zatíženým.
- Výměra orné půdy má dlouhodobě sestupnou tendenci, a to zejména ve prospěch trvalých travních porostů.
- Nejvyšší podíl chráněných území se nacházel na okrese Děčín.
- Rozsah ekologicky obhospodařované půdy se zvyšuje.
- Výroba vody se zvýšila, spotřeba, jak celkově, tak v domácnostech poklesla. Cena vody trvale roste a v kraji je nejvyšší v České republice.
- Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci i podíl napojených obydlí na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod se v roce 2017 zvýšil. Podíl čistěných odpadních vod byl stejný jako v roce 2016.
- Ústecký kraj je největším znečišťovatelem (REZZO 1–4) měrných emisí SO₂ mezi kraji, průměr ČR převyšuje zhruba 4krát. Z hlediska emisí NO_x překračuje dlouhodobě téměř 3krát republikový průměr, mezi kraji zaujímá po Hl. m. Praze druhou nejhorší pozici, stejně jako u tuhých znečišťujících látek. Republikový průměr je v kraji překračován u většiny druhů emisí s výjimkou oxidu uhelnatého.
- Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele meziročně (2016/2015) vzrostla na 348 kg za rok (o 8,3 %), s výjimkou let 2010 a 2011 dlouhodobě převyšuje republikový průměr.
- Množství odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v kraji meziročně (2016/2015) pokleslo, kraj obsadil v roce 2016 nejnižší příčku mezi kraji.
- Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Nejvyšší objem vkladů v kraji za posledních pět let evidujeme v roce 2015. Největší část (téměř polovina) investičních nákladů v letech 2012 až 2016 byla určena na ochranu ovzduší a klimatu. U neinvestičních nákladů polovina směřovala na nakládání s odpady.